

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. június 30.
(OR. en)

11151/23

ECOFIN 676
UEM 210
SOC 501
EMPL 352
COMPET 696
ENV 775
EDUC 288
RECH 320
ENER 411
JAI 922
GENDER 152
ANTIDISCRIM 146
JEUN 190
SAN 427

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Előző dok. sz.:	9846/1/23 REV 1
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 620 final
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Ausztria 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Ausztria 2023. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 620 final bizottsági javaslaton alapuló, a Tanács és az Európai Tanács által megtárgyalt fenti tanácsi ajánlástervezetet.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Ausztria 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Ausztria 2023. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

- (1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet², amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az eszköz), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban az eszköz hozzájárul a gazdasági és inkluzív helyreállításhoz, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások – különösen a zöld és digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságainak reziliensebbé tételét célzó reformok és beruházások – megvalósításához. Közép- és hosszú távon elősegíti az államháztartás megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés ösztönzését, továbbá hozzájárul az Unión belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához is. Az eszköz keretében nyújtott tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022. június 30-án aktualizálták az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (2) A Bizottság 2022. november 22-én elfogadta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2023. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2023. március 23-án jóváhagyta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára összpontosítanak. A Bizottság 2022. november 22-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2023. évi jelentést is, amelyben Ausztriát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek tekintetében fennállhat egyensúlyhiány vagy annak kockázata. Ennek megfelelően nem volna szükség mélyreható felülvizsgálatra. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta az Ausztria 2023. évi költségvetés-tervezés-javaslatára vonatkozó véleményt is. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2023. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2023. május 16-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást³ (a továbbiakban: az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlás), és 2023. március 13-án az együttes foglalkoztatási jelentést.
- (3) Bár az uniós gazdaságok figyelemre méltó rezilienciát mutatnak, a geopolitikai kontextus továbbra is negatív hatást gyakorol. Miközben az Unió határozottan kiáll Ukrajna mellett, az Unió gazdaság- és szociálpolitikai menetrendje arra összpontosít, hogy rövid távon enyhítse az energiasokkok által a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra egyaránt gyakorolt negatív hatásokat, valamint hogy középtávon további erőfeszítéseket tegyen a zöld és digitális átállás megvalósítása, a fenntartható és inkluzív növekedés támogatása, a makrogazdasági stabilitás megőrzése és a reziliencia fokozása érdekében. Erős hangsúlyt helyez az Unió versenyképességének és termelékenységének növelésére is.

³ A Tanács ajánlása (2023. május 16.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C 180., 2023.5.23., 1. o.).

- (4) A Bizottság 2023. február 1-jén kiadta „A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora” című (a továbbiakban: a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv) közleményt. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv célja, hogy fokozza az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparának versenyképességét, és támogassa a klímasemlegességre való gyors átállást. A terv kiegészíti az európai zöld megállapodás és a REPowerEU keretében zajló erőfeszítéseket. Célja továbbá, hogy támogatóbb környezetet nyújtson az Unió ambiciózus éghajlat-politikai céljainak eléréséhez szükséges, nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák és termékek uniós gyártási kapacitásának növeléséhez, valamint biztosítsa a releváns kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést, többek között a beszerzés diverzifikálása, a tagállamok geológiai erőforrásainak megfelelő kiaknázása és a nyersanyagok újrahasznosításának maximalizálása révén. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv négy pilléren alapul: a kiszámítható és egyszerűsített szabályozási környezet, a gyorsabb forráshoz jutás, a készségfejlesztés és az ellátási láncok rezilienciáját erősítő nyitott kereskedelem. 2023. március 16-án a Bizottság kiadott egy további közleményt „Az EU hosszú távú versenyképessége: előrettekintés a 2030 utáni időszakra” címmel, amely kilenc egymást erősítő tényezőre építve, a növekedést ösztönző szabályozási keret kialakítására irányul. A közlemény olyan szakpolitikai prioritásokat határoz meg, amelyek az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességét szolgáló szerkezeti javulás, megfelelően célzott beruházások és szabályozási intézkedések aktív biztosítására irányulnak. Az alábbi ajánlások segítséget nyújtanak az említett prioritások megvalósításához.

- (5) 2023-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlások mindegyikét vagy jelentős részét érintik. A 2019., 2020. és 2022. évi országspecifikus ajánlások ugyancsak relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében.
- (6) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴ (a továbbiakban: a REPowerEU-rendelet) célja, hogy fokozatosan és gyorsan megszüntesse az Unió függőségét az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzá fog járulni az energiabiztonsághoz és az Unió energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal növelve a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. A REPowerEU-rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését, új REPowerEU-fejezettel egészítsék ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervben foglaltaknak megfelelően az említett reformok és beruházások hozzá fognak járulni az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló ipara versenyképességének fokozásához, valamint a tagállamok számára 2022-ben és adott esetben 2023-ban kiadott energiavonatkozású országspecifikus ajánlásokban foglaltak megvalósításához is. A REPowerEU-rendelet bevezeti a vissza nem térítendő pénzügyi támogatások egy új kategóriáját, amelyet a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik szerinti új, energiavonatkozású reformok és beruházások finanszírozása érdekében bocsátanak a tagállamok rendelkezésére.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

- (7) A Bizottság 2023. március 8-án közleményt fogadott el, amelyben költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2024-re (a továbbiakban: a 2023. március 8-i közlemény). Ennek célja, hogy támogassa a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak kidolgozását, és ezáltal erősítse a szakpolitikai koordinációt. A Bizottság emlékeztetett arra, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezése 2023 végén deaktiválásra kerül. Szorgalmazta, hogy 2023–2024-ben a költségvetési politikák biztosítsák az adósságszint középtávú fenntarthatóságát, és fenntartható módon fokozzák a potenciális növekedést, valamint felkérte a tagállamokat, hogy a 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramjaikban határozzák meg, hogy költségvetési terveik hogyan fogják biztosítani a Szerződés által a bruttó hazai termék (GDP) 3 %-ában meghatározott referenciaérték betartását, valamint biztosítani az államadósság hiteles és folyamatos csökkentését, vagy az adósság prudens szinten tartását középtávon. A Bizottság továbbá felkérte a tagállamokat, hogy fokozatosan szüntessék meg a háztartások és vállalkozások energiaársoktól való megvédése érdekében bevezetett nemzeti költségvetési intézkedéseket, kezdve a legkevésbé célzott intézkedésekkel. Jelezte, hogy amennyiben újabb energiaár-nyomás miatt a támogatási intézkedések meghosszabbítására volna szükség, a tagállamoknak az ilyen intézkedéseket célzottabban a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra kell alkalmazniuk. A Bizottság közölte, hogy a költségvetési ajánlásokat számszerűsíteni és differenciálni fogják, továbbá az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2022. november 9-i közleményében javasoltak szerint – a nettó elsődleges kiadások alapján fogják megfogalmazni. A Bizottság azt ajánlotta, hogy valamennyi tagállam továbbra is védje a nemzeti finanszírozású beruházásokat, és biztosítsa az eszköz és más uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállással, valamint a rezilienciaépítéssel kapcsolatos célok fényében. A Bizottság jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján és a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat.

- (8) A Bizottság 2023. április 26-án az uniós gazdasági kormányzás szabályainak átfogó reformjára irányuló jogalkotási javaslatokat terjesztett elő. A javaslatok központi célkitűzése az államadósság fenntarthatóságának megerősítése, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása valamennyi tagállamban reformok és beruházások révén. Javaslataiban a Bizottság a nemzeti felelősségvállalás fokozására, a keret egyszerűsítésére és a középtávra fektetett nagyobb hangsúlyra törekszik, hatékony és koherensebb végrehajtással kombinálva. Az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2023. március 14-i tanácsi következtetések szerint az a cél, hogy a jogalkotási munka 2023-ban lezáruljon.
- (9) Ausztria 2021. április 30-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében meghatározott értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. július 13-án elfogadta az Ausztria helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát⁵. A részletek folyósítása a Bizottság által egy olyan határozatnak az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban történő elfogadásától függ, amely rögzíti, hogy Ausztria kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés feltételezi, hogy a korábbi mérföldkövek és célok teljesítése nem fordult vissza.

⁵ ST 10159/2021 INIT; ST 10159/2021 COR 1; ST 10159/2021 ADD 1.

- (10) Ausztria 2023. április 26-án benyújtotta a 2023. évi nemzeti reformprogramját és a 2023. évi stabilitási programját, összhangban az 1466/97/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével. A kapcsolódási pontok figyelembevételére érdekében a két programot együtt értékelték. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2023. évi nemzeti reformprogram Ausztriának a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról készített féléves jelentését is tükrözi.
- (11) A Bizottság 2023. május 24-én közzétette az Ausztriára vonatkozó 2023. évi országjelentést. Ebben értékelt az Ausztria által a Tanács által 2019 és 2022 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért előrehaladást, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Ausztria általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés azonosította a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívások tekintetében fennálló hiányosságokat, valamint új és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés értékelt az Ausztria által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, valamint a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok végrehajtása terén elért előrehaladást, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért előrehaladást is.

- (12) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Ausztria GDP-arányos államháztartási hiánya a 2021. évi 5,8 %-ról 2022-ben 3,2 %-ra csökkent, míg a GDP-arányos államadósság a 2021. év végi 82,3 %-ról 2022 végére 78,4 %-ra esett. A Bizottság 2023. május 24-én a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés megvizsgálta Ausztria költségvetési helyzetét, mivel az államháztartási hiány 2022-ben meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A jelentés megállapította, hogy a hiányra vonatkozó kritérium teljesült. A 2023. március 8-i közleményével összhangban a Bizottság nem javasolta, hogy 2023 tavaszán új túlzotthiány-eljárásokat indítsanak. A Bizottság ezt követően jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat. Ausztriának ezt figyelembe kell vennie a 2023. évi költségvetésének végrehajtása és a 2024. évi költségvetés-terv-javaslatának elkészítése során.
- (13) Az államháztartási egyenlegre hatást gyakoroltak az energiaár-emelkedés gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése céljából hozott költségvetési politikai intézkedések. 2022-ben az ilyen költségvetési politikai bevételecsökkentő intézkedések közé tartozott a CO₂-ár bevezetésének elhalasztása, az energiára kivetett illetékek csökkentése és az ingázóknak nyújtott adókedvezmények; míg az ilyen költségvetési politikai kiadásnövelő intézkedések közé tartoztak a vállalatok energiaköltségéhez nyújtott támogatások, a háztartásoknak folyósított egyösszegű transzferek és a nyugdíjasoknak biztosított közvetlen kifizetések. Ezen intézkedések költségét részben ellensúlyozták az energiatermelők és -szolgáltatók rendkívüli bevételeire kivetett új adók. A Bizottság becslése szerint az említett intézkedések nettó költségvetési költsége 2022-ben a GDP 1,5 %-ára tehető. Az államháztartási egyenlegre ugyancsak hatást gyakorolt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségvetési költsége, amely 2022-ben a GDP 0,2 %-ára becsülhető. Ugyanakkor a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenesszükséghelyzeti intézkedések becsült költsége a 2021. évi 4,3 %-ról 2022-ben a GDP 0,8 %-ára csökkent.

- (14) A Tanács 2021. június 18-án azt ajánlotta⁶, hogy Ausztria 2022-ben – többek között az eszköz által biztosított költségvetési impulzusra támaszkodva – tartsa fenn a támogató költségvetési irányvonalat, és tartsa fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét.
- (15) A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal⁷ a Tanács ajánlásával összhangban 2022-ben támogató volt, és a GDP –2,8 %-ának felelt meg. Ausztria – a Tanács ajánlásának megfelelően – továbbra is támogatta a helyreállítást az eszközből finanszírozott beruházások révén. Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2022-ben a GDP 0,2 %-át tették ki (2021-ben a GDP 0,2 %-át). A nemzeti finanszírozású beruházások 0,1 százalékpontos restriktív hozzájárulást biztosítottak a költségvetési irányvonal⁸ számára. Ausztria tehát nem tartotta fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét, ami nincs összhangban a tanácsi ajánlással. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások növekedése 1,8 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosított a költségvetési irányvonal számára. Ez a jelentős expanzív hozzájárulás magában foglalta a magasabb energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése érdekében hozott intézkedések addicionális hatását (a GDP 1,5 %-át kitevő nettó költségvetési többletköltség), valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségeit (a GDP 0,2 %-a). Ausztria tehát kellő mértékben korlátozta a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését.

⁶ A Tanács ajánlása (2021. június 18.), amelyben véleményezi Ausztria 2021. évi stabilitási programját (HL C 304., 2021.7.29., 93. o.).

⁷ A költségvetési irányvonal – a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes veszélyhelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, de – az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások figyelembevételével számított elsődleges kiadások (diszkrecionális bevételi intézkedések nélküli) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető. További részletekért lásd a költségvetési statisztikai táblázatokban szereplő 1. keretben foglaltakat.

⁸ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,9 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítanak. Ez az expanzív hozzájárulás nagyrészt arra vezethető vissza, hogy Ausztria a GDP mintegy 0,8 %-ának megfelelő értékben stratégiai földgáztartalékokat szerzett be.

- (16) A 2023. évi stabilitási program költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv összhangban van a Bizottság 2023. tavaszi előrejelzésével. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2023-ban 0,3 %-kal és 2024-ben 1,8 %-kal nő. Összehasonlításképpen, a Bizottság 2023. évi tavaszi előrejelzése szerint 2023-ban magasabb, 0,4 %-os, 2024-ben pedig alacsonyabb, 1,6 %-os lesz a reál-GDP-növekedés, elsősorban amiatt, hogy 2023-ban a magánfogyasztás nagyobb mértékben járul hozzá a növekedéshez, 2024-ben pedig az állami fogyasztás hozzájárulása alacsonyabb lesz.
- (17) A 2023. évi stabilitási programjában a kormány arra számít, hogy 2023-ban a GDP-arányos államháztartási hiány 3,2 % marad. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság a 2022 végi 78,4 %-ról 2023 végére várhatóan 77,0 %-ra csökken. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 2,4 %-ának megfelelő költségvetési hiányt prognosztizál. Ez alacsonyabb a 2023. évi stabilitási programban előre jelzett hiánynál, főként az energiával kapcsolatos egyes intézkedések – mindenekelőtt a vállalatok energiaköltségéhez nyújtott támogatások – költségvetési hatásával kapcsolatos várakozások közötti eltérések miatt. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése alacsonyabb, 75,4 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2023 végére. A különbség a költségvetési hiánnyal kapcsolatos eltérő várakozásnak tudható be.

(18) A 2023. évi államháztartási egyenleget várhatóan továbbra is befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése céljából hozott költségvetési intézkedések. Ezek közé tartoznak a 2022. éven túlra meghosszabbított intézkedések (különösen: a villamos energiára vonatkozó árfék), valamint új intézkedések, például a vállalati energiaköltségek új támogatási rendszere. Az említett intézkedések költségét továbbra is részben ellensúlyozzák az energiaszolgáltatók rendkívüli bevételeire kivetett adók. Az említett bevételeket figyelembe véve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint a támogatási intézkedések nettó költségvetési költsége 2023-ban a GDP 1,8 %-ának felel meg⁹. Úgy tűnik, hogy a 2023-as intézkedések többsége nem irányul célzottan a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő háztartásokra vagy vállalkozásokra, és nem őrzi meg teljes mértékben az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést. Ebből adódóan a Tanács 2022. július 12-i ajánlásának¹⁰ való megfelelés értékelése során figyelembe veendő célzott támogatási intézkedések összegét a Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 0,4 %-ára becsüli (szemben a 2022. évi 0,2 %-kal). Végezetül a 2023. évi államháztartási egyenleget a várakozások szerint javítani fogja a Covid19 kapcsán bevezetett, a becslések szerint a GDP 0,8 %-át kitevő ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések fokozatos megszüntetése.

⁹ Az adatok az említett intézkedések éves költségvetési terhének szintjét mutatják, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

¹⁰ A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Ausztria 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Ausztria 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 162. o.).

- (19) 2022. július 12-i ajánlásában a Tanács azt ajánlotta, hogy Ausztria 2023-ban hozzon intézkedést annak biztosítására, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal¹¹, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás folytatását. Ausztriának készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Ausztriának azt is ajánlották, hogy fokozza a zöld és digitális átállásra, valamint – a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével – az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az eszköz és más uniós alapok felhasználásával.

¹¹ A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése alapján Ausztria esetében a potenciális kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 8,6 %-ra tehető.

- (20) A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal restriktív lesz (a GDP +1,0 %-a), magas inflációs környezetben. 2022-ben a költségvetési irányvonal expanzív volt (a GDP –2,8 %-a). A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023-as növekedése az előrejelzések szerint 0,3 %-os restriktív hozzájárulást biztosít a költségvetési irányvonal számára. A kiadásoknál figyelembe vették, hogy az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott célzott támogatási intézkedések költsége a GDP 0,2 %-ával nő. Összességében a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások előre jelzett növekedése összhangban van a Tanács 2022. július 12-i ajánlásával. Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2023-ban várhatóan a GDP 0,3 %-át teszik ki, míg a nemzeti finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint 0,1 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítanak a költségvetési irányvonal számára. Ezért Ausztria addicionális beruházásokat tervez finanszírozni az eszközből és más uniós alapokból, és az előrejelzések szerint fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét¹². Ausztria – részben az eszközből és más uniós alapokból – a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló állami beruházásokat tervez finanszírozni, például a mikroelektronikára és a konnektivitásra vonatkozó közös európai érdeket szolgáló fontos projektben való részvételt, a kis- és középvállalkozások és a közigazgatás digitalizációját, valamint a fűtési rendszerek cseréjét.
- (21) A 2023. évi stabilitási program szerint az államháztartási hiány 2024-ben várhatóan a GDP 1,6 %-ára csökken. A 2024-es csökkenés elsősorban az energiával kapcsolatos intézkedések fokozatos megszüntetését tükrözi. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2024 végén várhatóan 75,1 %-ra csökken. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a GDP 1,3 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít 2024-ben. Ez hasonló a 2023. évi stabilitási programban prognosztizált hiányhoz. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése magasabb, 73,3 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2024 végére.

¹² Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,9 százalékpontos restriktív hozzájárulást biztosítanak. Ez a restriktív hozzájárulás a stratégiai földgáztartalék 2022. évi beszerzésének tudható be.

- (22) A 2023. évi stabilitási program – feltételezve, hogy az energiaárak csökkenő pályán maradnak – azzal számol, hogy 2024-ben szinte valamennyi energiatámogatási intézkedés fokozatosan megszűnik. A Bizottság szintén azt valószínűsíti, hogy szinte valamennyi energiatámogatási intézkedést fokozatosan kivezetnek (2024-ben a GDP 0,1 %-ának megfelelő nettó költség). Az említett becslések azon a feltételezésen alapulnak, hogy az energiaárak nem fognak újból emelkedni.
- (23) Az 1466/97/EK rendelet értelmében a középtávú költségvetési célkitűzés teljesítése érdekében megfelelő éves javulást kell elérni a strukturális költségvetési egyenlegre vonatkozóan, a GDP 0,5 %-át véve viszonyítási alapul¹³. Figyelembe véve a költségvetés fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat, a Bizottság szerint helyénvaló lenne 2024-ben legalább a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékben javítani a strukturális egyenleget. Egy ilyen javulás biztosítása érdekében – és a Bizottság módszertanával összhangban – a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások¹⁴ növekedése 2024-ben nem haladhatja meg a 4,6 %-ot, amint azt ezen ajánlás is tükrözi. Ugyanakkor a fennmaradó (a Bizottság jelenlegi becslése szerint 2023-ban a GDP 1,8 %-ának megfelelő) energiatámogatási intézkedéseket fokozatosan meg kell szüntetni – ha azt az energiapiaci fejlemények lehetővé teszik, a legkevesebbé célzott intézkedésekkel kezdve –, és az ebből eredő megtakarításokat a költségvetési hiány csökkentésére kell felhasználni. A Bizottság becslései szerint ez a nettó elsődleges kiadásoknak a 2024-re ajánlott maximális növekedési mértéknél kisebb mértékű növekedéséhez vezetne.
- (24) Változatlan szakpolitikákat feltételezve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások 2024-ben 4,0 %-kal történő növekedését prognosztizálja, ami nem éri el az ajánlott növekedési mértéket. A Bizottság által előre jelzett kiigazítás elmarad az energiatámogatási intézkedések teljes megszüntetéséből származó megtakarítástól, ami az infláció 2023-as alakulásától függő kiadásoknak, például a nyugdíjkiadásoknak, a munkavállalóknak nyújtott kompenzációnak és egyes szociális juttatásoknak, valamint néhány, még ki nem vezetett energiaügyi intézkedésnek tudható be.

¹³ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikke szintén a GDP több mint 0,5 %-át kitevő kiigazítást ír elő azon tagállamok számára, amelyek a GDP 60 %-a feletti adósságszinttel vagy kifejezett adósságfenntarthatósági kockázattal rendelkeznek.

¹⁴ A nettó elsődleges kiadások a diszkrecionális bevételi intézkedésektől megtisztított, a kamatkidadásokat és a konjunkturális munkanélküliségi kiadásokat figyelmen kívül hagyva számított, nemzeti finanszírozású kiadásokat jelentik.

- (25) A 2023. évi stabilitási program szerint az állami beruházások GDP-arányosan a 2023. évi 3,5 %-ról 3,4 %-ra csökkennek 2024-ben. Az alacsonyabb beruházási szint a nemzeti finanszírozású beruházások visszaesését tükrözi.
- (26) A 2023. évi stabilitási program felvázolja a 2026-ig tartó középtávú költségvetési pályát. A 2023. évi stabilitási program szerint az államháztartási hiány várhatóan fokozatosan csökken, 2025-ben a GDP 1,4 %-ára, 2026-ban pedig az 1,3 %-ára. Ezért az államháztartási hiány a tervek szerint a program időhorizontjában a GDP 3 %-a alatt marad. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság a 2024 végi 75,1 %-ról 2026 végére várhatóan 71,4 %-ra csökken. Ausztria hosszú távon a költségvetés fenntarthatóságát érintő közepes kockázatokkal szembesül, amelyek főként a népesség elöregedésével (ezen belül különösen a tartós ápolás-gondozásra és az egészségügyre fordított kiadások növekedésével), valamint a Covid19 és az energiaválság gazdasági és társadalmi következményeinek kezelésére irányuló intézkedések miatt megnövekedett adóssággal kapcsolatos költségvetési nyomásnak tudhatók be. A tartós ápolási-gondozási és az egészségügyi ágazat emellett munkaerőhiánnyal küzd, ami részben az ezekben az ágazatokban való munkavégzés vonzerejének hiányával függ össze. A munkaerőhiány kezelése érdekében nemrégiben végrehajtott ápolási-gondozási reformcsomag, amely rövid távon növeli a béreket és transzfereket biztosít a gondozók számára, jó lépés a szakma vonzóbbá tétele felé, ugyanakkor növeli a költségvetési terheket is. 2021-ben a tartós ápolás-gondozás területével foglalkozó munkacsoport intézkedéseket javasolt, amelyek célja a gondozás megfelelőségének javítása a költségvetési fenntarthatóság megőrzése mellett. Ezen intézkedések közé tartozik a különböző kormányzati szintek felelősségi köreit egyértelműen meghatározó, összehangolt kontrollmechanizmus létrehozása is, amely hozzájárulna a közkiadások minőségének és összehasonlíthatóságának javításához, például a tartós ápolás-gondozási szolgáltatások díjaira vonatkozó egységes elvek meghatározásával. A szövetségi költségvetési keretről jelenleg folyó tárgyalások lehetőséget nyújtanak egy ilyen mechanizmus végrehajtásának támogatására.

- (27) Az egészségügyi rendszer reziliensnek bizonyult a Covid19-világjárvány idején. Az egészségügyi kiadások azonban az előrejelzések szerint 2070-re GDP-arányosan 1,2 százalékponttal emelkednek. Emellett a megelőző intézkedések és a járóbeteg-alapellátás kihasználtsága változatlanul alacsony, miközben sok egészségügyi szolgáltatást továbbra is kórházak nyújtanak, ami költséges és nem hatékony módja az ellátás biztosításának. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv hozzá fog járulni a járóbeteg-alapellátás megerősítéséhez, különösen azáltal, hogy támogatja a vidéki területeken működő új és meglévő alapellátási központokat. A költségvetési fenntarthatósággal kapcsolatos aggályokra tekintettel azonban alapvető fontosságú lesz az egységes módon működő egészségügyi beutalórendszer kialakítása, többek között biztosítva azt, hogy az egészségügyi alapellátási szolgáltatások fokozott rendelkezésre állása a meglévő kórházi vagy járóbeteg-szakellátási szolgáltatások kisebb mértékű igénybevételét eredményezze.
- (28) Ausztria költségvetési kerete jelenleg a szövetségi és regionális hatóságok közötti kormányközi transzferek összetett rendszerén alapul, amely csak korlátozott mértékben ösztönzi a hatékony közkiadásokat. Az adózási autonómia hiánya miatt a kiadások szövetségi szinten történő finanszírozása nagymértékben függ ettől a rendszertől. 2022-ban az állami bevételeknek csupán 7,2 %-a származott a szövetségi tartományok saját forrásaiból¹⁵. Ugyanakkor az olyan alapvető szolgáltatások, mint az egészségügyi ellátás, a gyermekgondozás és a közforgalmú személyszállítási beruházások, részben a szövetségi tartományok és az önkormányzatok kiadásaitól függenek. A demográfiai változások és a zöld átállás még inkább súlyosbítják a szövetségi tartományokra és az önkormányzatokra nehezedő költségyomást, ugyanakkor a saját forrásokból származó bevételek nem követik a kiadások dinamikáját. A jelenlegi költségvetési keret magában hordozza a hatékonysági problémák és az átláthatóság hiányának lehetőségét, mivel az adóteher és az állami kiadások közötti kapcsolat nem jelenik meg egyértelműen. A saját forrásokból származó bevételeknek a központi szint alatti kormányzati szervek kiadásaival való jobb összehangolása, valamint az átláthatóság és a koordináció erősítése elengedhetetlen a közkiadások általános minőségének javításához. A regionális adóügyi autonómiának az ingatlanadó-rendszer reformja révén történő elősegítésével javítható lenne a fiskális föderalizmus és az általános adórendszer. A 2022 végén megkezdett, folyamatban lévő tárgyalások lehetőséget nyújtanak az előrehaladásra.

¹⁵ Ez az adat a számlák 2010. évi európai rendszerében (ESA) a 1312. alszektorra utal.

(29) Továbbra is van mozgástér arra, hogy a munkát terhelő adókról elmozduljanak a növekedésbarátabb és inkluzívabb bevételi források felé. Az adórendszert a munkára nehezedő jelentős adóteher jellemzi, amely béradókból és társadalombiztosítási járulékokból tevődik össze, a társadalombiztosítási járulékokat pedig mind a munkavállalók, mind a munkáltatók viselik. Ez visszafogja a munkahelyteremtést és a munkaerőpiaci részvételt, különösen az alacsony keresetűek és a második keresők esetében. Ugyanakkor a méltányos és fenntartható növekedésre kevésbé káros egyéb bevételi források – például a környezetvédelmi adók vagy az ingatlanadók – még a közelmúltbeli reformok figyelembevételével is kihasználatlanak tekinthetők. A környezeti szempontból káros támogatások akadályozzák a zöld átállást. A közelmúltbeli ökoszociális adóreform adókedvezményeket biztosít a háztartások és a vállalkozások számára, és megteremti a széndioxid-kibocsátás árazásának alapjait az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerén kívül. Emellett a személyi jövedelemadó inflációval történő automatikus indexálása figyelemre méltó reform, amely erőteljesen fékezi az adófizetők személyijövedelemadó-terhének a hideg progresszióból eredő növekedését. Mindazonáltal strukturális kihívások változatlanul fennállnak, és tovább lehetne csökkenteni a munkát sújtó terheket a munkahelyteremtés és a munkaerő-kínálat fellendítése érdekében, különösen az alacsony jövedelműek esetében. A növekedésbarátabb adók jobb kihasználása elősegítheti a szükséges költségvetési mozgástér megteremtését és méltányosabbá teheti az adórendszert.

- (30) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. A 2026-ig rendelkezésre álló eszköz ideiglenes jellege miatt elengedhetetlen a terv gyors végrehajtása. Az osztrák helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása jól halad. Ausztria a tervvel összefüggésben 44 mérföldkőhöz és célhoz kapcsolódóan eddig egy kifizetési kérelmet nyújtott be, és ennek nyomán összesen 700 millió EUR folyósítására került sor 2023. április 20-án. Az első kifizetési kérelmen túl a terv végrehajtása jó úton halad. Ausztria várhatóan néhány intézkedés módosítására irányuló kérelmet nyújt be objektív körülmények – például áremelkedések és az ellátási lánc mentén tapasztalható hiányok – miatt. Az új REPowerEU-fejezet előkészítése is folyamatban van, és az osztrák hatóságok szorosan együttműködnek a Bizottság szolgálataival, hogy rövidesen benyújtsák azt. Az új REPowerEU-fejezetnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervbe való gyors beillesztése lehetővé teszi majd további reformok és beruházások finanszírozását, hozzájárulva ezáltal Ausztria stratégiai célkitűzéseinek megvalósításához az energetika és a zöld átállás területén. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv, valamint az említett terven túlmutató egyéb gazdasági és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtása szempontjából továbbra is fontos a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek és más releváns érdekelt felek szisztematikus és hatékony bevonása az átfogó szakpolitikai menetrend iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.
- (31) A Bizottság 2022-ben Ausztria minden kohéziós politikai programozási dokumentumát jóváhagyta. A kohéziós politikai programoknak a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel komplementer módon és azzal szinergiában történő gyors végrehajtása kulcsfontosságú a zöld és digitális átállás megvalósításához, a gazdasági és társadalmi reziliencia növeléséhez, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztéshez Ausztriában.

- (32) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és a kohéziós politikai programok által kezelt gazdasági és szociális kihívásokon felül Ausztria további kihívásokkal szembesül a munkaerőpiac terén. Ausztria erős szociális védelmi rendszere és átfogó szakpolitikai intézkedései mérsékeltek a Covid19-világjárvány társadalmi hatását. Ausztria jól teljesít a szociális jogok európai pillérének legtöbb dimenziója tekintetében, de vannak még kihívások. Ezek közé tartozik különösen a nők, az alacsony iskolai végzettségű munkavállalók, az idősebb munkavállalók és a migráns háttérrel rendelkezők kihasználatlan munkaerőpiaci potenciálja. Ez különösen problematikus a szakképzett munkaerő hiányára tekintettel. Az említett csoportok kihasználatlan potenciáljának felszabadítása csökkentheti az osztrák munkaerőpiacra nehezedő nyomást.
- (33) Ausztriában a nők foglalkoztatási rátája magasabb az uniós átlagnál, ugyanakkor a nők részmunkaidős foglalkoztatásának aránya uniós viszonylatban a második legmagasabb. 2022-ben az osztrák nők több mint fele dolgozott részmunkaidőben, emellett a nők felülreprezentáltak az alacsony bérezésű ágazatokban. Ez számottevő lehetőséget tartogat a nők teljes munkaidős részvételének növelésére a munkaerőpiacon. A megfizethető és magas színvonalú gyermekgondozás elégtelen biztosítása azonban – különösen a vidéki területeken – megnehezíti az anyák aktívabb munkaerőpiaci részvételét. Ausztriában a három év alatti gyermekek esetében az egyik legalacsonyabb az intézményes gyermekgondozás aránya az Unióban: a gyermekeknek csupán 28 %-a vesz részt benne. E problémák kezelése érdekében alapvető fontosságú a színvonalas gyermekgondozás kínálatának növelése a minőségi normák javítása, a rendelkezésre állás bővítése és a teljes munkaidős foglalkoztatás – például adókedvezményekkel történő – ösztönzése révén. A teljes munkaidőben foglalkoztatott nők számának növelése segíthet megszüntetni Ausztriában a nemek közötti, tartósan magas bérszakadékot, valamint a nyugdíjak terén a nemek között fennálló számottevő különbséget, ugyanakkor kezelhetővé tenné a munkaerőpiaci hiányt is.

- (34) Továbbra is van lehetőség több hátrányos helyzetű csoport, különösen az alacsony iskolai végzettségűek és a migráns háttérrel rendelkezők munkaerőpiaci integrációjának javítására. Ausztriában a tartósan munkanélküli személyek mintegy 45 %-a legfeljebb alsó középfokú oktatásban részesült. A migráns háttérű személyek munkaerőpiaci részvétele általában jelentősen alacsonyabb, mint az ország területén született lakosoké, emellett Ausztriában a gyermekek jövőbeli jövedelemszintjét gyakran szülei jövedelemszintje határozza meg. Bár Ausztria helyreállítási és rezilienciaépítési terve tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek az alacsony iskolai végzettségű munkavállalók és a tartósan munkanélküliek átképzésének és továbbképzésének előmozdítására irányulnak, ezek az intézkedések nem kezelik teljes mértékben a migráns háttérrel rendelkezők és az alacsony iskolai végzettségű munkavállalók részvételével kapcsolatos alapvető problémát. Ahhoz, hogy Ausztriában megszakadjon a szülők és gyermekeik oktatási eredményei közötti tartós, nemzedékeken átívelő kapcsolat¹⁶, alapvetően fontos lesz a magas színvonalú kisgyermekkori nevelés, az egész napos oktatás és a jobb digitális infrastruktúra elérhetőségének növelése. A közelmúltban érkezett migránsok és más hátrányos helyzetű csoportok integrálása érdekében az iskolák jobb egyéni mentorálást biztosíthatnának, hozzáférhetőbbé lehetne tenni a nyelvtanfolyamokat, és hatékonyabban lehetne használni Ausztria tanulószereződéses gyakorlati képzési rendszerét. Ugyanakkor alapvető fontosságú, hogy elegendő lehetőség álljon rendelkezésre az egész életen át tartó tanulásra, és hogy a hátrányos helyzetű csoportok minden korosztályát megcélozzák.
- (35) Van tér az idősebb munkavállalók, azaz az 55 és 64 év közöttiek munkaerőpiaci részvételének javítására. Az idősebb munkavállalók munkaerőpiaci részvételének hosszú távon növekvő tendenciája a közelmúltban jelentősen lelassult, emellett az idősebb munkavállalók általános aktivitási rátája elmarad az uniós átlagtól. A munkavállalók feladatainak a munka–magánélet ciklusához való igazítása és az idősödő személyek igényeinek kielégítése egyre fontosabb lesz ahhoz, hogy az idősödő népesség tovább maradjon a munkaerő része. A tényleges nyugdíjbavonulási életkor emelésére irányuló jobb ösztönzők – például a munkát terhelő adóknak vagy a hosszabb ideig dolgozók nem bérjellegű költségeinek a csökkentése – elősegítenék a hiány enyhítését az osztrák munkaerőpiacon.

¹⁶ Education and Training Monitor 2022 (Az Európai Bizottság Oktatási és Képzési Figyelője, 2022) – Ausztria – országjelentés.

- (36) Az Ukrajna elleni orosz invázió rávilágított arra, hogy Ausztria energiaellátásának biztonsága sérülékeny. Bár Ausztriának sikerült csökkentenie függőségét az Oroszországból érkező gázimporttól, amely a 2021. évi 80 %-hoz képest 2022-ben a teljes gázimport 57 %-át érte el, a behozatal aránya továbbra is jelentősen meghaladja az uniós átlagot. Energiaforrásainak diverzifikálása érdekében a kormány pénzügyi ösztönzőket vezetett be a vállalatok számára, hogy nem orosz forrásokból származó gázt importáljanak, és 2022-ben stratégiai gáztartalékot hozott létre. Mindazonáltal Ausztria továbbra is jelentős kihívásokkal néz szembe az energiabiztonság biztosítása terén. Az ország még mindig nem jelölte ki egyértelműen az orosz gázimporttól való teljes függetlenedéshez vezető rövid távú pályát. Emellett a megújuló gázok, például a hidrogén előállításában és szállításában továbbra is kihasználatlan lehetőségek rejlenek, különösen az ellátási zavaroknak kitett ágazatok és régiók esetében.
- (37) 2021-ben Ausztriában a végsőenergia-fogyasztáson belül a megújuló energia aránya 36 % volt, ami jelentősen meghaladja az uniós átlagot. Ausztria éghajlat-politikai célkitűzéseinek – köztük a klímasemlegesség 2040-ig történő elérésének – teljesítése érdekében az országnak tovább kell növelnie ezt az arányt. A megújuló energiaforrások bővítéséről szóló 2021. évi törvény a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt reformok egyikeként olyan keretet hozott létre, amely segít növelni a megújuló energia arányát a villamosenergia-fogyasztásban. A reform célja, hogy Ausztria 2030-ra 27 TWh éves villamosenergia-termelési kapacitást érjen el megújuló energiaforrásokból, ami hozzá fog járulni az ország azon célkitűzéséhez, hogy addigra a 2020-ban mért 81 %-hoz képest 100 %-os megújulóenergia-fogyasztást érjen el. A megújuló energiaforrások további bővítése azonban egyelőre kihívásokkal jár; ezek között említhető a területrendezési és engedélyezési eljárások hossza, a szövetségi és regionális kormányzatok közötti hatáskörmegosztás összetettsége, valamint a közigazgatás személyzeti kérdései. Ausztria megtette az első lépést a megújulóenergia-projektek észszerűsített környezeti hatásvizsgálatának bevezetése felé. Emellett Ausztria jobban összehangolhatná az övezeti besorolás előírásait a zöld átállással kapcsolatos céljaival, kezelhetné a személyzeti létszámmal kapcsolatos problémákat, és növelhetné a hálózati infrastruktúrára – például a tárolásra, elosztásra és átvitelre – irányuló beruházásokat. A megújuló energia elterjedése szempontjából előnyös lenne továbbá a megújuló energiaforrások (különösen a szélenergia) elterjesztésének felgyorsítására kijelölt célterületek létrehozása rövid és egyszerű engedélyezési eljárásokkal, valamint a megújuló energia kiemelkedően fontos közérdekként való elismerése, összhangban az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagban és a REPowerEU tervben foglalt ambiciózusabb megújulóenergia-célkitűzésekkel. Emellett vizsgálni lehetne további megújuló energiaforrásokat, például a geotermikus energiát is.

(38) Ausztria földgázfogyasztása a 2022 augusztusa és 2023 márciusa közötti időszakban – a 15 %-os csökkentési célt meghaladva – 19 %-kal csökkent az előző öt év azonos időszakának átlagos gázfogyasztásához képest. Ausztria az (EU) 2022/1369 tanácsi rendelettel¹⁷ összhangban folytathatná a gázkereslet 2024. március 31-ig történő ideiglenes csökkentésére irányuló erőfeszítéseit. Emellett az építőiparban és a feldolgozóiparban az energiahatékonyságra vonatkozó ambíciószint növelése csökkentené a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget. Ausztria hosszú távú felújítási stratégiája egyértelmű mérföldköveket határoz meg 2050-re, célja épületállománya 80 %-ának dekarbonizálása. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv további célja a fosszilis tüzelőanyaggal működő kazánok használatának fokozatos megszüntetése az építőiparban, és azok felváltása megújuló energiára épülő technológiával vagy távfűtéssel. Ausztria 2030-ra vonatkozó energiahatékonysági célkitűzései azonban nem elég ambiciózusak az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag és a REPowerEU terv célkitűzéseinek eléréséhez. Ezt a kérdést a 2023-ban várható új energiahatékonysági törvénynek kell kezelnie, amelynek célja, hogy 2030-ig 18 %-kal csökkentse a végsőenergia-fogyasztást. Összességében Ausztria számára alapvető fontosságú lesz, hogy felgyorsítsa az épületek mélyfelújítására irányuló beruházásokat, a fűtés terén megújuló energiaforrásokkal váltsa fel a fosszilis tüzelőanyagokat, és a közüzemi digitalizáció (például intelligens fogyasztásmérők és termosztátok) révén jobban kezelje az energiafogyasztást. Alapvető fontosságú továbbá, hogy felgyorsuljon az épületek fűtésrendszerének jelenlegi lassú felújítási üteme. A megújuló fűtésről szóló törvény – az osztrák helyreállítási és rezilienciaépítési terv kiemelt reformja – időben történő végrehajtása kulcsfontosságú lesz a probléma kezeléséhez.

¹⁷ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

- (39) A zöld átállás megkezdése magában foglalja a kibocsátások csökkentését is jónéhány ágazatban, különösen a közlekedésben, mivel ezek az ágazatok jelentős kibocsátáscsökkentési potenciállal rendelkeznek. Ausztria jelenleg az Alpokon áthaladó közúti árufuvarozás jelentős tranzitországa. Az osztrák helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében végrehajtott számos fenntartható közlekedési beruházás ellenére a közlekedéssel kapcsolatos kibocsátások további csökkentése a közlekedési szegénység egyidejű kezelésével alapvető fontosságú lesz a klímasemlegesség eléréséhez. Szintén kulcsfontosságú lesz további közlekedési megoldások, például a helyi hurok összeköttetésének és a gépkocsihasználat alternatíváinak a kidolgozása, különösen a vidéki területeken.
- (40) A zöld átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban és szakmákban – ideértve a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák gyártását, bevezetését és karbantartását – jelentkező munkaerő- és szakemberhiány szűk keresztmetszeteket hoz létre a klímasemleges gazdaságra való átállás terén. A szakemberhiány csökkentéséhez, valamint a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-átcsoportosítás előmozdításához elengedhetetlenek a változó munkaerőpiaci igényekhez igazodó, magas színvonalú oktatási és képzési rendszerek, valamint a célzott továbbképzési és átképzési intézkedések. A kiaknázatlan munkaerő-kínálat hasznosítása érdekében az említett intézkedéseknek hozzáférhetőnek kell lenniük, különösen a zöld átállás által leginkább érintett személyek számára, illetve ágazatokban és régiókban. 2022-ben Ausztria 17 olyan foglalkozás – köztük az építőmérnöki technikusok, a tetőfedők és a gépészmérnökök – kapcsán számolt be munkaerőhiányról, amelyek a zöld átálláshoz szükséges speciális készségeket vagy ismereteket igényelnek. Ausztria a zöld munkahelyekre vonatkozó főterve keretében zöld foglalkoztatási platformot hozott létre a munkaerő-kereslet és -kínálat összehangolásának elősegítésére. A terv végrehajtása kulcsfontosságú lesz ahhoz, hogy a zöld gazdaságra való átállás időben megtörténjen. Ausztria a képzésre és átképzésre vonatkozó igazságos átmenet cselekvési tervében intézkedéseket határozott meg a megújulóenergia-ágazatban a szakképzett munkaerő kínálatának növelése, a munkaerő továbbképzésének ösztönzése és az oktatási színvonal javítása érdekében.

- (41) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi stabilitási programot, és véleményét¹⁸ az 1. ajánlás tükrözi.
- (42) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács azt ajánlotta az euroövezeti tagállamoknak, hogy – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy i. megőrizzék az adósság fenntarthatóságát és 2023-ban tartózkodjanak az aggregált kereslet széles körű támogatásától; célzottabbá tegyék a magas energiaárak hatását enyhítő költségvetési intézkedéseket; valamint mérlegeljék, hogy – az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével – miként lehetne megfelelő módon leépíteni a támogatásokat; ii. fenntartsák a zöld és a digitális átállás támogatására irányuló közberuházások magas szintjét és ösztönözzék az ilyen célú magánberuházásokat; iii. támogassák a vásárlóerő csökkenését enyhítő bérfejlesztéseket, ugyanakkor korlátozzák az inflációra gyakorolt másodlagos hatásokat; tovább javítsák az aktív munkaerőpiaci intézkedéseket; valamint fellépjenek a szakemberhiány kezelése érdekében; iv. javítsák az üzleti környezetet és biztosítsák, hogy a vállalkozásoknak nyújtott energiatámogatás költséghatékony és ideiglenes legyen, az életképes vállalkozásokra irányuljon, és fenntartsa a zöld átállás ösztönzőit; valamint v. megőrizzék a makroszintű pénzügyi stabilitást és nyomon kövessék a kockázatok alakulását, egyúttal folytassák a bankunió kiteljesítésére irányuló munkát. Ausztria esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlásban szereplő első, második és harmadik ajánlás végrehajtásához,

¹⁸ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti vélemény.

AJÁNLJA, hogy Ausztria 2023-ban és 2024-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023-ban és 2024-ben a lehető leghamarabb szüntesse meg a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és a kapcsolódó megtakarításokat fordítsa a költségvetési hiány csökkentésére. Amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése új vagy meghosszabbított támogatási intézkedéseket tenne szükségessé, biztosítsa, hogy az ilyen támogatási intézkedések célzottan a kiszolgáltatott helyzetű háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, és költségvetési szempontból megfizethetők legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket.

Biztosítson prudens költségvetési politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 4,6 %-ra¹⁹ korlátozza.

Tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az eszközökből származó vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása érdekében.

A prudens középtávú költségvetési pozíció elérése érdekében a 2024 utáni időszakban is folytasson a fokozatos és fenntartható konszolidációra irányuló középtávú költségvetési stratégiát, a magasabb fenntartható növekedést elősegítő beruházásokkal és reformokkal kombinálva.

Biztosítsa a tartós ápolási-gondozási rendszer megfelelőségét és költségvetési fenntarthatóságát, valamint az egészségügyi rendszer költségvetési fenntarthatóságát. Egyszerűsítse és észszerűsítse a költségvetési kapcsolatokat és feladatköröket a kormányzati szintek között, valamint hangolja össze a finanszírozási és kiadási feladatköröket. Javítsa adószervezetét az inkluzív és fenntartható növekedés támogatása érdekében.

2. Folytassa helyreállítási és rezilienciaépítési tervének egyenletes végrehajtását, és mielőbb véglegesítse a REPowerEU-fejezetet annak érdekében, hogy gyorsan megkezdődhessen annak végrehajtása. Folytassa a kohéziós politikai programok gyors végrehajtását, biztosítva a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel való szoros kiegészítő jelleget és szinergiát.

¹⁹ Ez az összeg a becslések szerint 2024 tekintetében a strukturális költségvetési egyenleg legalább 0,3 %-os GDP-arányos éves javulásának felel meg, a (23) preambulumbekzdésben ismertettek szerint.

3. Fokozza a nők és az idősebb munkavállalók munkaerőpiaci részvételét, többek között a színvonalas gyermekgondozási szolgáltatások bővítése révén. Javítsa a hátrányos helyzetű csoportok – például az alacsony iskolai végzettségű álláskeresőket és a migráns háttérrel rendelkezőket – munkaerőpiaci eredményeit, többek között az alapkészségeik szintjének emelése révén.
4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függést és diverzifikálja a gázellátási forrásokat az Oroszországtól való függőség jelentős csökkentése érdekében. Gyorsítsa fel a megújuló energia elterjesztését és a szükséges infrastruktúra kiépítését, különösen az engedélyezési eljárások egyszerűsítése és kijelölt célterületek létrehozása révén. Javítsa az energiahatékonyságot. Csökkentse a kibocsátásokat, különösen a közlekedési ágazatban. Fokozza a zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák biztosítására és megszerzésére irányuló szakpolitikai erőfeszítéseket.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök
